

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ แบ่งข้อมูล ดังนี้

๔.๑ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

๔.๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

๔.๔ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับ บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

๔.๑ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๕๒ คน จำแนกสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุดสามัญ ประสบการณ์ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา และตำแหน่งปัจจุบัน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนบุคคล		จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ	ผู้บริหาร,ครูผู้สอน	๑๕๒	๑๐๐
	ชาย	๕๐	๓๒.๙
	หญิง	๑๐๒	๖๗.๑
อายุ	อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี	๑๕	๙.๙
	๓๐-๔๐ ปี	๒๘	๑๘.๔
	๔๑-๕๐ ปี	๔๕	๒๙.๖
	๕๑-๖๐ ปี	๖๒	๔๐.๘
	๖๑ ปีขึ้นไป	๒	๑.๓
วุฒิการศึกษาสูงสุดสามัญ	ปริญญาตรี	๑๑๒	๗๓.๗
	ปริญญาโท	๔๐	๒๖.๓
ประสบการณ์ในการสอน	๑-๕ ปี	๔๙	๓๒.๒
	๖-๑๐ ปี	๕๔	๓๕.๕
	๑๑-๑๕ ปี	๒๖	๑๗.๑
	๑๖ ปีขึ้นไป	๒๓	๑๕.๑
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้บริหารฯ	๑๐	๖.๖
	ครูผู้สอน	๑๔๒	๙๓.๔

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น ครูผู้สอนจำนวน ๑๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๗ มีเพศหญิง จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๑ มีอายุ ๕๑-๖๐ ปี จำนวน ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ มีวุฒิการศึกษาสูงสุดสามัญระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๗ มีประสบการณ์ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาอยู่ที่ ๖-๑๐ ปี จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕ และมีตำแหน่งปัจจุบันเป็นครู จำนวน ๑๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๔

๔.๒ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอน วิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถม ศึกษา สมุทรปราการ เขต ๒ โดยรวมและรายด้านได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา, การจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา, การจัดสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา, การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ดังแสดงในตารางที่ ๔.๒ – ๔.๖

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนวิชา พระพุทธศาสนา	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. ด้านสาระการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา	๓.๖๖	๐.๘๔	มาก
๒. ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	๓.๘๓	๐.๘๐	มาก
๓. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	๓.๗๖	๐.๘๖	มาก
๔. ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	๓.๗๘	๐.๘๔	มาก
๕. ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนา	๓.๖๘	๐.๘๑	มาก
ภาพรวม	๓.๗๔	๐.๗๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนาในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ โดยรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของ พระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ด้านสาระการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา

ด้านสาระการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา	$\bar{X}$	S.D.	การ แปลผล
๑. พระสงฆ์ได้มีการศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน คู่มือกลุ่มสาระและเอกสารประกอบหลักสูตร ก่อนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	๓.๘๑	๐.๘๔	มาก
๒. พระสงฆ์ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการเรียนการ สอนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้	๓.๗๐	๐.๕๐	มาก
๓. พระสงฆ์ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดทำ หน่วยการเรียนรู้รายภาคเรียน และแผนการจัดการเรียนรู้ แต่ละหน่วย	๓.๖๐	๐.๕๒	มาก
๔. พระสงฆ์ได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลหลักสูตร สถานศึกษาวิชาพระพุทธศาสนากับทางโรงเรียน	๓.๕๕	๐.๕๕	มาก
รวม	๓.๖๖	๐.๘๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของ พระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนาในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ด้าน สาระการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมาก ทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของ
พระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	$\bar{X}$	S.D.	การ แปลผล
๑. พระสงฆ์ได้นำ นิทานชาดกมาเป็นอุทาหรณ์และวิเคราะห์ หลักธรรมตามนิทานชาดก	๓.๘๐	๐.๕๖	มาก
๒. ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาพระสงฆ์ได้นำ ตัวอย่าง จากข่าวในหนังสือพิมพ์มาให้นักเรียนวิเคราะห์ เพื่อศึกษา ผลของกรรมตามหลักพระพุทธศาสนา	๓.๖๘	๐.๕๕	มาก
๓. พระสงฆ์ได้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หลักธรรมในพระพุทธศาสนา และเขียนเป็นรายงาน	๓.๗๑	๐.๕๐	มาก
๔. ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาพระสงฆ์ได้กำหนดให้ นักเรียนอ่านและศึกษาชีวประวัติของพระอรหันต์ในสมัย พุทธกาล และปัจจุบัน	๓.๘๑	๐.๕๓	มาก
๕. ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาพระสงฆ์ได้จัดให้ นักเรียนศึกษาพระไตรปิฎกฉบับประชาชนเป็นแหล่ง เรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา	๓.๕๕	๐.๕๗	มาก
๖. ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาพระสงฆ์ได้นำ เทคนิค การจัดทำแผนภาพความคิด (Mind Mapping) ให้นักเรียน ได้สรุปบทเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจบทเรียน	๓.๕๘	๑.๐๑	มาก
๗. ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา พระสงฆ์ได้นั้น ความสำคัญ และการรักษาโบราณสถาน และ โบราณวัตถุ ทางพระพุทธศาสนาในชุมชน	๓.๗๖	๐.๕๔	มาก

ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา (ต่อ)	$\bar{X}$	S.D.	การ แปลผล
๘. ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาพระสงฆ์ได้นั้น วัฒนธรรมชาวพุทธ และประเพณีทางศาสนา			
โดยสวดมนต์ไหว้พระเป็นประจำ	๓.๕๒	๐.๕๒	มาก
๙. ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาพระสงฆ์ได้สอนให้ นักเรียนปฏิบัติสมาธิ ภาวนาเพื่อรักษาจิตใจให้สงบและ ฝึกสติสัมปชัญญะ	๔.๐๑	๐.๘๘	มาก
๑๐. ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาพระสงฆ์จะเน้น กฎแห่งกรรมเพื่อให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญของ การกระทำที่ก่อให้เกิดผลกรรมเสมอ	๓.๕๓	๐.๘๖	มาก
๑๑. ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาพระสงฆ์ จะเน้นการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ	๔.๐๓	๐.๕๐	มาก
๑๒. ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา พระสงฆ์ได้ให้นักเรียนประกอบพิธีแสดงตนเป็น พุทธมามกะเพื่อแสดงตนเป็นพุทธศาสนิกชน	๔.๐๕	๐.๘๒	มาก
รวม	๓.๘๓	๐.๘๐	มาก

จากตารางที่ ๔. ๔ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนาในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
๑. พระสงฆ์ได้จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	๓.๕๐	๐.๕๔	มาก
๒. พระสงฆ์ได้มีส่วนร่วมในการจัดโครงการเข้าค่ายพุทธบุตร ในโรงเรียน	๓.๗๗	๐.๕๖	มาก
๓. พระสงฆ์ได้จัดโครงการสอนธรรมศึกษาในโรงเรียนทุกปี	๓.๗๘	๑.๐๐	มาก
๔. พระสงฆ์ได้จัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียน	๓.๘๐	๑.๐๕	มาก
๕. พระสงฆ์ได้จัดกิจกรรมประกวดมารยาทชาวพุทธ	๓.๕๕	๐.๕๕	มาก
รวม	๓.๗๖	๐.๘๖	มาก

จากตารางที่ ๔. ๕ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนาในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์
ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	$\bar{X}$	S.D.	การ แปลผล
๑. พระสงฆ์ได้ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนประเภท สิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ เช่น หนังสือเรียน นิทาน แผ่นพับ แผนภูมิหุ่นจำลอง ตำรา หนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับ พระพุทธศาสนา รูปภาพประกอบการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนา	๓.๗๔	๐.๕๐	มาก
๒. พระสงฆ์ได้ใช้สื่อประเภทเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ ประกอบการเรียนการสอน	๓.๖๐	๐.๕๘	มาก
๓. พระสงฆ์ได้ใช้สื่อบุคคล (ภูมิปัญญาท้องถิ่น/พระสงฆ์/ บุคคลที่เป็นตัวอย่างที่ดีในชุมชน) มาให้ความรู้และ แนวคิดแก่นักเรียน	๓.๘๐	๐.๕๕	มาก
๔. พระสงฆ์ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น วัด พิพิธภัณฑ์ ให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนา	๓.๘๓	๐.๕๔	มาก
๕. พระสงฆ์ได้ใช้เหตุการณ์สถานการณ์จริงเป็นสื่อในการ จัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	๓.๘๔	๐.๕๑	มาก
รวม	๓.๗๘	๐.๘๔	มาก

จากตารางที่ ๔. ๖ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของ
พระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนาในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา โดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น
อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของ พระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ การวัดและการประเมินผลการเรียน การสอนวิชาพระพุทธศาสนา

การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน วิชาพระพุทธศาสนา	$\bar{X}$	S.D.	การ แปลผล
๑. พระสงฆ์ได้นำ กระบวนการวัดผลและการประเมินผล ตามหลักศีล สมาธิ ปัญญามาใช้ประเมินให้ครอบคลุม พฤติกรรมทางกาย ทางวาจา และทางใจ นักเรียน	๓.๓๖	๐.๕๘	มาก
๒. พระสงฆ์ประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกพฤติกรรม และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	๓.๖๕	๐.๕๔	มาก
๓. พระสงฆ์ได้ใช้วิธีการประเมินผลจากผลงานโดยใช้แฟ้ม สะสมผลงานของนักเรียนที่นักเรียนได้จัดทำขึ้น	๓.๖๐	๐.๕๖	มาก
รวม	๓.๖๘	๐.๕๑	มาก

จากตารางที่ ๔. ๓ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของ พระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนาในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา ประถม ศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชา พระพุทธศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔.๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุดสามัญ ประสบการณ์ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา และตำแหน่งปัจจุบัน ดังแสดงในตารางที่ ๔.๘-๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ จำแนกตามสถานภาพ

บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านสาระการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนา						
พระพุทธรูป	๓.๖๓	๐.๘๔	๓.๖๖	๐.๘๔	๐.๐๐๕	๐.๘๔๓
๒. ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา						
การสอนวิชาพระพุทธศาสนา	๓.๓๕	๐.๘๕	๓.๘๕	๐.๓๓	-๐.๔๖๕	๐.๖๑๓
๓. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมฯ	๓.๖๒	๐.๘๕	๓.๘๓	๐.๘๔	-๑.๔๐๓	๐.๒๘๓
๔. ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา						
สอนวิชาพระพุทธศาสนา	๓.๓๘	๐.๘๒	๓.๓๕	๐.๘๖	-๐.๐๓๐	๐.๓๘๒
๕. ด้านการวัดและประเมินผล	๓.๕๖	๐.๕๓	๓.๓๔	๐.๘๕	-๑.๑๕๓	๐.๒๖๒
ภาพรวม	๓.๖๘	๐.๘๓	๓.๓๓	๐.๓๓	-๐.๖๓๓	๐.๕๓๖

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๕ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอน วิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ จำแนกตามอายุ

บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการ เรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี		๓๐-๔๐ ปี		๔๑-๕๐ ปี		๕๑-๖๐ ปี		๖๑ ปีขึ้นไป		F	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. สาระการเรียนรู้												
วิชาพระพุทธศาสนา	๓.๖๗	๐.๘๓	๓.๔๕	๐.๗๖	๓.๖๖	๐.๘๐	๓.๗๗	๐.๕๑	๓.๐๐	๐.๐๐	๐.๘๓๕	๐.๕๐๓
๒. การจัดกระบวนการเรียน												
การสอนวิชาพระพุทธศาสนา	๓.๘๔	๐.๖๖	๓.๖๖	๐.๗๒	๓.๗๖	๐.๘๐	๓.๕๗	๐.๘๖	๓.๓๓	๐.๔๗	๑.๐๓๑	๐.๓๕๓
๓. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	๓.๘๔	๐.๘๐	๓.๖๑	๐.๗๑	๓.๕๓	๐.๕๑	๓.๕๘	๐.๘๖	๓.๖๐	๐.๕๗	๒.๑๓๐	๐.๐๘๐
๔. การจัดสื่อการเรียนการสอน												
วิชาพระพุทธศาสนา	๓.๘๐	๐.๗๖	๓.๔๖	๐.๗๔	๓.๖๕	๐.๘๕	๔.๐๑	๐.๘๓	๓.๒๐	๐.๒๘	๒.๖๕๕*	๐.๐๓๓
๕. การวัดและการประเมินผลกาเรียน												
การสอนวิชาพระพุทธศาสนา	๓.๘๕	๐.๕๐	๓.๔๓	๐.๗๒	๓.๕๖	๐.๕๔	๓.๘๔	๐.๕๗	๓.๕๐	๐.๗๑	๑.๔๖๕	๐.๒๑๔
ภาพรวม	๓.๘๑	๐.๗๖	๓.๕๓	๐.๖๓	๓.๖๔	๐.๘๑	๓.๕๑	๐.๘๔	๓.๓๓	๐.๑๐	๑.๖๐๑	๐.๑๗๗

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่างกันในการจัดสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านอื่นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๐ การ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

ด้านสื่อ	อายุต่ำกว่า	๖๑ ปีขึ้นไป				
การเรียนรู้ การสอน	$\bar{X}$	๓๐-๔๐ ปี	๔๑-๕๐ ปี	๕๑-๖๐ ปี	ไป	
วิชาพระพุทธศาสนา		๓.๘๐	๓.๔๖	๓.๖๕	๔.๐๑	๓.๒๐
อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓.๘๐	๐.๑๑	๐.๑๑	-๐.๒๑		๐.๖๐
๓๐-๔๐ ปี	๓.๔๖		-๐.๒๓	-๐.๕๖*		๐.๒๖
๔๑-๕๐ ปี	๓.๖๕			-๐.๓๒*		๐.๔๕
๕๑-๖๐ ปี	๔.๐๑					๐.๘๑
๖๑ ปีขึ้นไป	๓.๒๐					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๓๐-๔๐ปี และมีอายุ ๔๑-๕๐ ปี มีความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ด้านสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา น้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๕๑-๖๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา

บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. สาระการเรียนรู้						
วิชาพระพุทธศาสนา	๓.๕๓	๐.๘๑	๓.๕๔	๐.๘๖	-๒.๔๔๐	๐.๘๖๓
๒. การจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา						
สอนวิชาพระพุทธศาสนา	๓.๗๕	๐.๗๕	๔.๐๕	๐.๗๓	-๒.๐๕๒	๐.๘๓๔
๓. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	๓.๖๖	๐.๘๔	๔.๐๔	๐.๘๖	-๒.๔๐๘	๐.๕๒๓
๔. การจัดสื่อการเรียนการสอน						
วิชาพระพุทธศาสนา	๓.๗๑	๐.๘๕	๔.๐๐	๐.๗๕	-๑.๕๑๕	๐.๓๕๕
๕. การวัดและการประเมินผล						
การเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	๓.๕๖	๐.๕๐	๔.๐๒	๐.๘๓	-๒.๗๕๔	๐.๓๖๕
ภาพรวม	๓.๖๕	๐.๗๓	๔.๐๑	๐.๘๐	-๒.๕๐๕	๐.๘๘๐

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทราการ เขต ๒ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทของพระสงฆ์
ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา
ประถม ศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนวิชา
พระพุทธศาสนา

บทบาทของพระสงฆ์ใน การจัดการเรียนการสอน วิชาพระพุทธศาสนา	๑-๕ ปี		๖-๑๐ ปี		๑๑-๑๕ ปี		๑๖ ปีขึ้นไป		F	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. สาระการเรียนรู้										
วิชาพระพุทธศาสนา	๓.๕๘	๐.๓๑	๓.๖๕	๐.๘๖	๓.๔๐	๐.๘๘	๔.๐๕	๐.๘๘	๓.๐๘๑*	๐.๐๒๕
๒. การจัดกระบวนการ เรียนการสอน										
วิชาพระพุทธศาสนา	๓.๘๐	๐.๖๖	๓.๘๐	๐.๘๑	๓.๖๐	๐.๘๔	๔.๒๑	๐.๘๕	๒.๕๘๐	๐.๐๕๖
๓. การจัดกิจกรรมเสริม										
หลักสูตร	๓.๓๒	๐.๓๕	๓.๖๘	๐.๘๕	๓.๖๒	๐.๘๖	๔.๑๘	๐.๕๐	๒.๓๓๕	๐.๐๓๖
๔. การจัดสื่อการเรียน การสอน										
วิชาพระพุทธศาสนา	๓.๓๓	๐.๓๑	๓.๖๓	๐.๕๓	๓.๓๔	๐.๘๐	๔.๒๑	๐.๘๔	๒.๔๓๓	๐.๐๖๓
๕. การวัดและประเมินผล										
	๓.๖๖	๐.๓๘	๓.๖๒	๐.๕๓	๓.๔๓	๑.๐๒	๔.๑๐	๐.๕๕	๒.๑๕๔	๐.๐๕๑
ภาพรวม	๓.๓๐	๐.๖๘	๓.๖๕	๐.๘๐	๓.๕๓	๐.๘๒	๔.๑๖	๐.๘๓	๒.๓๕๐*	๐.๐๔๕

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชา
พระพุทธศาสนาต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับ บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอน
วิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ โดยรวม
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ตอบ
แบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
ในด้าน สาระการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕
ส่วนด้านอื่นๆผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ ในภาพรวม และด้าน สาระการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนา ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๓-๔.๑๔

ตารางที่ ๔.๑๓ การ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์สอนวิชาพระพุทธศาสนา โดยภาพรวม

ประสบการณ์ในการ สอนวิชา พระพุทธศาสนา	$\bar{X}$	๑-๕ ปี	๖-๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖ ปีขึ้นไป
		๓.๗๐	๓.๖๕	๓.๕๗	๔.๑๖
๑-๕ ปี	๓.๗๐		๐.๐๑	๐.๑๓	-๐.๔๖*
๖-๑๐ ปี	๓.๖๕			๐.๑๒	-๐.๔๗*
๑๑-๑๕ ปี	๓.๕๗				-๐.๕๕*
๑๖ ปีขึ้นไป	๔.๑๖				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑ ๓ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ๑-๕ ปี, ๖-๑๐ ปี และ ๑๑-๑๕ ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ โดยภาพรวม น้อยกว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ๑๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๔ การ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบ
แบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์สอนวิชาพระพุทธศาสนา ด้าน การการเรียนรู้
วิชาพระพุทธศาสนา

ประสบการณ์ในการสอน วิชาพระพุทธศาสนา	$\bar{X}$	๑-๕ ปี	๖-๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖ ปีขึ้นไป
		๓.๕๘	๓.๖๕	๓.๔๐	๔.๐๕
๑-๕ ปี	๓.๕๘		-๐.๑๐	๐.๑๘	-๐.๕๑*
๖-๑๐ ปี	๓.๖๕			๐.๒๘	-๐.๔๐
๑๑-๑๕ ปี	๓.๔๐				-๐.๖๘*
๑๖ ปีขึ้นไป	๔.๐๕				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑ ๔ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ๑-๕ ปี และ ๑๑-๑๕ ปี มีความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน เขต ๒ ด้านการพัฒนาหลักสูตรการสอนวิชาพระพุทธศาสนา น้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ๑๖ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทของพระสงฆ์
ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธ ศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน

บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการ เรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		F	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านสาระการเรียนรู้						
วิชาพระพุทธศาสนา	๓.๖๓	๐.๕๐	๓.๖๓	๐.๘๖	-๐.๑๕๔	๐.๐๕๒
๒. ด้านการจัดกระบวนการเรียน						
การสอนวิชาพระพุทธศาสนา	๓.๖๓	๐.๔๒	๓.๘๓	๐.๘๒	-๐.๒๕๓*	๐.๐๓๓
๓. ด้านการจัดกิจกรรมเสริม						
หลักสูตร	๓.๘๐	๐.๔๒	๓.๖๖	๐.๘๘	๐.๑๕๕*	๐.๐๑๐
๔. ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน						
วิชาพระพุทธศาสนา	๓.๖๐	๐.๕๕	๓.๘๐	๐.๘๖	-๐.๖๐๕	๐.๒๕๓
๕. ด้านการวัดและการประเมินผล						
การเรียนการสอนวิชา						
พระพุทธศาสนา	๓.๖๓	๐.๖๐	๓.๖๘	๐.๕๓	๐.๑๘๓	๐.๑๑๕
ภาพรวม	๓.๖๑	๐.๔๓	๓.๖๕	๐.๘๑	-๐.๑๕๘	๐.๐๕๓

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑ ๕ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งปัจจุบันต่างกัน มีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งปัจจุบันต่างกัน
มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการพัฒนาหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา และด้านการจัดกิจกรรม
เสริมหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนด้านอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความ
คิดเห็นไม่แตกต่างกัน

๔.๔ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับ บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอน วิชาพระพุทธศาสนาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒

ด้านสาระการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา

๑. ควรเน้นคุณธรรม จริยธรรม การปฏิบัติตนให้เป็นบุตรที่ดีของพ่อแม่, เป็นลูกศิษย์ที่ดีของครู, เป็นประชาชนที่ดีในสังคม และเป็นพุทธมามกะที่ดีในพระพุทธศาสนา

๒. ให้พระสงฆ์สอนเนื้อหาและสาระเกี่ยวกับประวัติพระพุทธเจ้า และพระพุทธศาสนาให้แก่นักเรียน

ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

๑. ควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถและการรับรู้ของนักเรียน เพื่อไม่ให้นักเรียนเครียดและรู้สึกกดดันกับการเรียน

๒. ควรให้พระสงฆ์มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนเพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

๑. ควรมีการสอนธรรมะในโรงเรียนประจำทุกสัปดาห์เพื่อขัดเกลาจิตใจเด็ก ให้เขาโตขึ้น เป็นประชาชนที่ดีในสังคมไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองหรือผู้อื่น

๒. ควรให้พระสงฆ์มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา ฯลฯ และให้ครูนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วย

๓. เนื้อหาการเรียนบางครั้งยังไม่ครอบคลุมจึงต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นมา เช่น การนั่งสมาธิ เป็นต้น

ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

๑. ควรใช้คอมพิวเตอร์ประกอบการเรียนการสอนและใช้เหตุการณ์และสถานการณ์จริงให้เด็กเข้าถึงอย่างแท้จริงเพราะเด็กมีความแตกต่างเรียนรู้ไม่เท่ากัน เหมือนกับบัว ๔ เหล่า

๒. ควรใช้สื่อการสอน เช่น ฉายภูมิทัศน์ จะช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้นด้วย

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

๑. ให้มีส่วนร่วมในการออกข้อสอบให้กับนักเรียน เพราะพระสงฆ์จะมีความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนามากกว่าครู
๒. ควรวัดผลด้วยการให้เด็กสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น เป็นกิจวัตรประจำ ตลอดปี
๓. ควรมีการวัดผลทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อเป็นการทดสอบพัฒนาการของนักเรียนว่าเข้าใจในเนื้อหาอย่างน้อยแค่ไหน